

о. Мирон Бендик, ректор ДДС

Таким за змістом є Боже послання до нас на сторінках Святого Письма. Виражене це послання різними способами, бо всі ми – різні. Якщо ми не сприйняли Божу любов в одній Книзі, Бог «має надію», що сприймемо її в іншій. Як співали колись дрогобицькі «Соколи», «усі ми прагнемо любові», проте «прагнути» – це одне, а «знайти» – зовсім інше.

Ми знаємо людей або самі до таких належимо, котрі впевнені, що в житті були обділені любов'ю, а зі щастям розминулися. Якщо ми так вважаємо й досі, то лише через те, що ще «не почули» це Боже освідчення в любові, котрим Бог першим звернувся до нас. Бог «ризикуює» так і залишитися «не почутим» нами. Але ми ризикуємо ще більше, адже Божа любов до нас уже «є», а нашої любові «ще нема», хоча нам минув уже не один рік життя.

Про любов ми маємо свої мрії, особливо в період юності. Любов вимальовує наша уява, тому й хотіли б зустріти «людину своєї мрії», і щоб вона неодмінно була «такою, як ми собі уявляємо». Про те, що Бог міг би бути втіленням нашої мрії, ми, можливо, ще не уявляли ніколи, як і не уявляли будь-яких стосунків із Ним. Можливо, ми й досі вважаємо, що ніякого Бога нема, а ми вже не малі діти, аби вірити в байки.

Звернімо увагу: «наші мрії, наші уявлення»... Все це «наше» і все це «ми», тобто «я» кожного з нас. Чи «я» і є любов? Чи любити тільки «себе» у мріях і уявленнях достатньо для щастя? Чи, крім себе, ми любили ще когось? Адже в того «іншого», котрого ми хотіли б полюбити «для себе», також є свої мрії та уявлення, на які «він» має право. А тому й не було в нашому житті любові, бо ми не були готові прийняти мрії і уявлення іншого хоча б поставивши їх поруч зі своїми.

У житті ми так були перейняті собою, своїми проблемами, що ніколи й не заглядали до Святого Письма. Дехто пояснює це політкоректно: він ще «не дозрів» до його читання. От коли дозріє, тоді й почне читати. На жаль, пояснювати так – це одне й те ж, що стверджувати про свою незрілість до любові.

Натомість людський досвід упродовж тисячоліть існування Святого Письма свідчить про щось зовсім інше. Чимало людей, тоді і тепер, свідчить: ця Книга докорінно змінила їхнє життя. Єдине, за чим вони жалкують, то тільки за тим, що так пізно звернулися до Біблії, адже не уявляють, як раніше могли жити без неї.

І справді, Біблія є очевидним феноменом у світовій літературі. Це найбільш читана і найчастіше перекладувана книга, а за кількістю виданих примірників справжня Книга Книг. Написана декілька тисячоліть тому, вона «не виходить із моди», ба більше, – люди культури і мистецтва найвищими своїми досягненнями вважали і вважають саме твори на біблійні сюжети. Згадаймо хоча б «Пасіони» Баха, «Реквієм» Моцарта чи численні «Подражання псалмів» Шевченка...

Аби скласти собі уявлення про потугу натхнення, вкладену в цю Книгу, наведемо рядки апостола Павла про любов, котрі стали надбанням усього людства:

«Якби я говорив мовами людськими й ангельськими, але не мав любові, я був би немов мідь брєнєча і кимвал звучний. Якби я мав дар пророцтва і відав усі тайни й усе знання, і якби я мав усю віру, щоб і гори переставляти, але не мав любові, я був би ніщо. І якби я роздав бідним усе, що маю, та якби віддав моє тіло на спалення, але не мав любові, то я не мав би жодної користі.

Любов – довготерпелива, любов – лагідна, вона не заздрить, любов не чваниться, не надимається, не бешкетує, не шукає свого, не поривається до гніву, не задумує зла, не тішиться, коли хтось чинить кривду, радіє правдою, все зносить, в усе вірить, усього надіється, все перетерпить.

Любов ніколи не переминає. Пророцтва зникнуть, мови замовкнуть, знання зникне. Бо знаємо частинно й частинно пророкуємо. Коли настане досконале, недосконале зникне. Коли я був дитиною, говорив як дитина, думав як дитина, міркував як дитина. Коли ж я став мужем, покинув те, що дитяче. Тепер ми бачимо, як у дзеркалі, неясно, тоді ж – обличчям в обличчя. Тепер я спізнаю недосконало, а тоді спізнаю так, як і я спізнаний.

Тепер же застаються віра, надія, любов – цих трое; але найбільша з них – любов» (1Кор 13).

Ці натхненні рядки під назвою «Гимн любові» є вершиною того, що спромоглося виспівати людство про любов.

Святе Письмо шанують люди не тільки за поетичність чи високий стиль. Вже назва «Святе Письмо» вказує на головного Автора і Натхненника цих Книг. А є ним не людина, а Святий Бог. Він не лише освідчується нам у любові, а й увіходить у глибше спілкування. Бог нам відкривається, і тоді ми мовимо про Боже Одкровення. Ми пізнаємо Його «з перших уст», а не через третіх осіб, пізнаємо Його таким, яким Він є, і тому можемо спростувати те, що ми про Нього думали раніше.

Бог відкриває також, якими Він бачить нас, і що Він про нас думає. Адже нам не байдуже, що про нас думають інші. А тим більше, що Бог у нас знайшов, якщо правдою є те, що Він нас любить. Нас вражає, що задля любові, можливості її пережити, подарувати й зазнати ми створені вільними та відповідальними. І в цьому наша найвища гідність і найбільший талант. Бог завжди нас бачить «добрими» не тому, що ми такі насправді, а тому, що Він нас любить.

Ці «одкровення» про нас самих Бог доповнює Своїм баченням світу, в якому ми живемо. Виявляється, що Бог цей світ подарував нам задля нашого щастя. Все наше довкілля – один великий подарунок, що його кожного дня Бог оновлює, неповторно сплітає у «віночок» щоденних обставин і увінчує нас ним. А люди навколо – це квіти Божого «букета», що їх можемо із вдячністю прийняти і милуватися Божественною красою поєднання «барв та аромату».

Коли ми не лише всі ці «знаки уваги» пасивно приймаємо, але й реагуємо у відповідь, тоді в наше життя прийшла «велика любов». Ми вільно входимо із Богом у зв'язок, який у Біблії називається Завітом. Що цей зв'язок для нас означає?

Річ у тім, що Божий дар свободи завжди несе в собі шляхетні ризики. Ми ризикуємо невластиво ним скористатися розминувшись із своїм щастям. Через це любов може бути як щасливою, так і нещасливою. Аби запобігти нашому нещастю, Бог через Завіт дарує нам щасливий варіант нашої любові. Задля його досягнення Бог кличе нас довіритися Його

баченню любові: адже це Бог, а не ми, є любов'ю.

Прийнявши це Його бачення, ми стаємо віруючими людьми і входимо у Завіт із Богом. Кожному учасникові Завіту Бог дарує Обітницю щастя, тобто спасіння нашого життя від нещасливого його варіанту. На відміну від нас, Бог знає, як це зробити.

У спілкуванні з нами Бог не тільки Сам відкривається нам, а й уважно нас слухає. Ми можемо поділитися з Ним і радіщами, і клопотами, а Він завжди зрозуміє більше, ніж ми здатні висловити. Ми також можемо поставити Йому наші питання, на які Він у Святому Письмі дає Свої Божественні відповіді. У тому, що Бог відповідає на найглибші запити людського серця як ніхто з людей, – ще одна причина непроминаючого зацікавлення цією Книгою.

Людський рід має три найважливіші питання щодо себе, які ставить із покоління в покоління: звідки?, куди? і для чого? Звідки ми, люди, з'явилися, де наше коріння? Куди прямуємо, чи є життя після смерті і що з нами буде завтра? Для чого ми живемо і в чому сенс нашого життя? Ці питання хтось називає філософськими, хтось «проклятими», бо, ставлячи їх, людство так і не знайшло на них однозначної відповіді.

Бог у Святому Письмі відповідає на ці запити по-Божому геніально і водночас просто: ми, люди, вийшли від Бога і саме Він є нашим Творцем; ми прямуємо до Бога і, доки з Ним не зустрінемося, не відчуємо перспективним наше життя; людське життя на землі від народження до смерті матиме сенс лише якщо ми полюбимо Бога «всім серцем своїм, усією душею своєю, з усіх сил своїх і всіма помислами своїми, а свого ближнього, як самих себе».

При цьому наша любов буде любов'ю у відповідь на любов Божу, яка «ніколи не переминає». Бог любив нас ще перед нашим народженням, любить тепер і любитиме після нашої смерті «нині і повсякчас, і на віки віків». Хто ще нас так зможе полюбити – «усім серцем», віддаючи в Ісусі Христі Своє життя за нас? Хто ще взяв «наше», тобто смерть, щоб натомість подарувати «Своє», тобто життя?

У Святому Письмі читаємо не лише про Ісуса Христа, а й про багатьох людей. Одні нам подобаються, інші – не дуже, а то й узагалі не подобаються, Усе так, як і в житті. З

однією різницею. У Біблії розповіді про Ноя, Авраама чи Юду Іскаріотського не зводяться тільки до їхнього життя та особистих проблем. Це також розповіді про всіх людей та кожного з нас. Крім Бога, кожна людина представлена на сторінках цієї Книги. І в цьому також одна з особливостей Біблії.

Вона разом зі своїми персонажами не відійшла в минуле. Адже Бог ніколи не припиняє Свого спілкування з нами, та й кожен із нас не живе «одним лише хлібом». Специфічна «мова любові» Святого Письма полягає в тому, що Бог через Ноя, Авраама чи Мойсея промовляє до нас, а ми через апостола Петра, Юду Іскаріотського чи Марію Магдалину відповідаємо Богові. Можливо, через недостатнє спілкування з Біблією ми не одразу це відчуємо і не вловимо зв'язок як із Богом, так і з ними. Це й не дивно: адже зауважувати такий зв'язок і означає почати любити – що більша любов, то сильніший зв'язок.

Із Біблії цей зв'язок ми переносимо в щоденне життя, навчаючись «любити Бога і ближнього» в конкретних обставинах, зауважувати присутність Бога і біблійних людей у членах наших сімей, сусідах, друзях і подругах, співпрацівниках і наче «випадкових» перехожих на вулиці, а навіть у наших ворогах.

Ми зрозуміємо мислення Святих Отців, котрі радили у складних життєвих обставинах помолитися, відкрити Святе Письмо там, де випадє, перечитати одне-два речення і відчути, що саме через них Бог радить нам учинити «тут і тепер». У цій чутливості до Бога – ще один спосіб щоденного спілкування з Ним у любові. Це наш шанс. Не змарнуймо його, звернімося до Бога словами праведного Самуїла: «Говори, Господи, твій слуга слухає...». І ми почуємо відповідь, що ми більше не самі. Христос посеред нас.

о. Мирон БЕНДИК, «Я Вас люблю» // СЛОВО №2 (74)